

5.4. Իրավախախտումներ

Հանցագործություններ: Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության ինֆորմացիոն կենտրոնի ամփոփ տեղեկատվության, հանրապետությունում 2004թ. հունվար-դեկտեմբերին ըստ առանձին հանցատեսակների խմբերի գրանցված հանցագործությունների դեպքերի մասին տվյալները ներկայացված են ստորև աղյուսակներում.

(միավոր)

Հանցագործություններ		2004թ. հունվար- դեկտեմբեր	2003թ. հունվար- դեկտեմբեր
Գրանցված հանցագործությունների ընդհանուր քանակը		10083	11073
այդ թվում՝	ոչ մեծ ծանրության	4933	6582
	միջին ծանրության *	1481	2115
	ծանր *	3492	2249
	առանձնապես ծանր	177	127
Հանցագործությունների ընդհանուր քանակից՝ կատարվել է հրազենի, ռազմամթերքի գործադրմամբ		95	119
Մարդու (անձի) դեմ ուղղված հանցագործություններ		1609	1644
այդ թվում՝	սպանություն	75	76
	սպանության փորձ	39	34
	դիտավորությամբ առողջությանը վնաս պատճառելը	1152	1160
	որից՝ ծանր	205	193
	սեռական անձեռնմխելիության և սեռական ազատության դեմ ուղղված հանցագործություններ	48	64
	որից՝ բռնաբարություն և բռնաբարության փորձ	12	27
մարդու (անձի) դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ		295	310
Հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործություններ		1662	1561
այդ թվում՝	բանդիտիզմ	1	-
	հրազեն, ռազմամթերք պատրաստելը և ապօրինի շրջանառությունը	258	248
	ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը	515	507
	որից՝ մահվան ելքով	154	152
	խուլիգանություն	351	359
	որից՝ կատարվել է զենքի գործադրմամբ	69	67
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	411	353
	որից՝ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությունը	373	264
	դրանից՝ իրացնելու նպատակով	60	45
	հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	126	94
Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործություններ		3935	3856
այդ թվում՝	պետական կամ հանրային գույքի հափշտակություններ	421	406
	որից՝ գողություն	307	313
	ավազակություն	2	3
	կողոպուտ	1	1
	խարդախություն	37	18
	յուրացում կամ վատնում	74	71
	անձնական գույքի հափշտակություններ	3240	3179
	որից՝ ավազակություն	127	112
	կողոպուտ	113	139
	գողություն	2484	2516
	դրանից՝ բնակարանային	615	759
	խարդախություն	460	366
	յուրացում կամ վատնում	56	46
	տրանսպորտային միջոցներ փախցնելը	127	124
	սեփականության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	147	147
	Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործություններ		265
այդ թվում՝	կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը	45	47
	տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	220	111
Պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ		2553	3529
այդ թվում՝	պետական, քաղաքական կամ հասարակական գործչի սպանությունը	1	1
	իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը	67	41

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Հանցագործություններ		2004թ. հունվար-դեկտեմբեր	2003թ. հունվար-դեկտեմբեր
	պաշտոնեական լիազորություններ չարաշահելը և անցնելը	29	28
	կաշառք ստանալը, տալը, կաշառքի միջնորդությունը	4	4
	պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	2452	3455
Այլ հանցագործություններ		59	325

* 2003թ. օգոստոսի 1-ից գործածության մեջ մտած էր քրեական նոր օրենսգրիքն ըստ բնույթի և հանրության համար վտանգավորության աստիճանի՝ սահմանել է հանցագործությունների նոր աստիճանակարգ, ինչի պատճառով հանցավորության շարժընթացի վերաբերյալ նշված ցուցանիշները համադրելի չեն: Հանցագործությունների վերաբերյալ ցուցանիշների համադրելիությունը հնարավոր կլինի վերականգնել սկսած 2005 թվականից:

Գրանցված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ մարզերի և ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության

(միավոր)

	2004թ. հունվար-դեկտեմբեր	2003թ. հունվար-դեկտեմբեր
ք.Երևան	4406	5040
Արագածոտն	287	567
Արարատ	907	633
Արմավիր	595	519
Գեղարքունիք	395	463
Լոռի	789	1048
Կոտայք	806	943
Շիրակ	966	826
Սյունիք	372	444
Վայոց ձոր	151	148
Տավուշ	294	327
ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն	115	115
Ընդամենը ՀՀ	10083	11073

Գրանցված և բացահայտված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների

(միավոր)

		Գրանցված հանցագործությունների քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են	վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են
Մարդու (անձի) դեմ ուղղված հանցագործություններ		1609	1378	1758	1495
այդ թվում՝	սպանություն	75	44	89	51
	սպանության փորձ	39	28	43	29
	դիտավորությամբ առողջությանը վնաս պատճառելը որից՝ ծանր	1152	1005	1241	1077
	որից՝ ծանր	205	152	232	167
	սեռական անձեռնմխելիության և սեռական ազատության դեմ ուղղված հանցագործություններ որից՝ բռնաբարության փորձ	48	40	59	48
	որից՝ բռնաբարություն և բռնաբարության փորձ	12	8	18	12
մարդու (անձի) դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ		295	261	326	290
Հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործություններ		1662	1413	1780	1488
այդ թվում՝	բանդիտիզմ	1	-	1	-
	հրազեն, ռազմամթերք պատրաստելը և ապօրինի շրջանառությունը	258	232	263	237
	ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը որից՝ մահվան ելքով	515	357	582	390
	որից՝ մահվան ելքով	154	104	179	119
	խուլիգանություն	351	318	371	334
	որից՝ կատարվել է զենքի գործադրմամբ	69	60	70	61

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

		Գրանցված հանցագործությունների քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են	վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են
	թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործություններ	411	395	431	415
	որից՝ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությունը	373	357	393	377
	դրանից՝ իրացնելու նպատակով	60	56	64	60
	հասարակական անվտանգության, հասարակական կարգի և բնակչության առողջության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	126	111	132	112
Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործություններ		3935	2876	4259	2998
այդ թվում՝	պետական կամ հանրային գույքի հափշտակություններ	421	308	461	327
	որից՝ գողություն	307	227	324	232
	ավագակություն	2	1	2	1
	կողոպուտ	1	1	1	1
	խարդախություն	37	28	45	32
	յուրացում կամ վատնում	74	51	89	61
	անձնական գույքի հափշտակություններ	3240	2376	3503	2473
	որից՝ ավագակություն	127	71	156	84
	կողոպուտ	113	87	128	88
	գողություն	2484	1801	2665	1858
	դրանից՝ բնակարանային	615	405	660	415
	խարդախություն	460	375	491	396
	յուրացում կամ վատնում	56	42	63	47
	տրանսպորտային միջոցներ փախցնելը	127	80	139	82
	սեփականության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	147	112	156	116
Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործություններ		265	138	288	154
այդ թվում՝	ապօրինի կամ կեղծ ձեռնարկատիրություն	37	14	37	14
	կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը	45	5	51	6
	հարկերի, տուրքերի վճարումից խուսափելը	54	27	62	34
	ակցիզային դրոշմանիշների ապօրինի շրջանառությունը	20	15	20	15
	մաքսանենգություն	34	27	40	33
	տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	75	50	78	52
Պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ		2553	773	2881	840
այդ թվում՝	պետական, քաղաքական կամ հասարակական գործչի սպանությունը	1	-	1	-
	իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը	67	61	70	64
	պաշտոնական լիազորություններ չարաշահելը և անցնելը	29	21	37	27
	կաշառք ստանալը, տալը, կաշառքի միջնորդությունը	4	4	4	4
	ժամկետային զինվորական ծառայությունից, վարժապետներից և զորահավաքներից խուսափելը	2020	323	2304	359
	պետական իշխանության, ծառայության և կառավարման կարգի դեմ ուղղված այլ հանցագործություններ	432	364	465	386

Գրանցված և բացահայտված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունը ըստ մարզերի և ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության

(միավոր)

	Ընդամենը		Հանցագործություններով հարուցված քրեական գործեր			
	գրանցված հանցագործությունների քանակը	վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	գրանցված հանցագործությունների քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են	վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են
ք.Երևան	4406	4958	3664	2635	4022	2772
Արագածոտն	287	315	199	159	212	169
Արարատ	907	948	662	553	694	577
Արմավիր	595	637	417	331	459	363
Գեղարքունիք	395	417	317	261	332	275
Լոռի	789	844	658	573	696	606
Կոտայք	806	880	565	468	607	492
Շիրակ	966	1023	762	652	814	691
Սյունիք	372	401	319	234	346	250
Վայոց ձոր	151	161	103	95	112	104
Տավուշ	294	322	255	218	281	239
ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն	115	126	115	97	126	105
Ընդամենը ՀՀ	10083	11032	8036	6276	8701	6643

Քրեական հետախուզության գծով գրանցված և բացահայտված հանցագործությունների քանակը ըստ մարզերի և ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչության

(միավոր)

	Գրանցված հանցագործությունների քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են	Վարույթում գտնված քրեական գործերի քանակը	դրանցից՝ բացահայտվել են
ք.Երևան	2949	2122	3231	2219
Արագածոտն	136	106	145	112
Արարատ	517	433	538	448
Արմավիր	330	260	363	284
Գեղարքունիք	198	155	205	161
Լոռի	504	437	533	463
Կոտայք	438	362	471	379
Շիրակ	614	520	655	549
Սյունիք	210	157	228	165
Վայոց ձոր	62	55	66	59
Տավուշ	175	143	200	163
ՀՀ ոստիկանության տրանսպորտային վարչություն	87	82	94	87
Ընդամենը ՀՀ	6220	4832	6729	5089

Գրանցված հանցագործությունների քանակական բաշխվածությունը ըստ որակման խմբավորումների, 2003-2004թթ.

(միավոր)

	2003		2004	
	ընդամենը	որից՝ ք.Երևանում	ընդամենը	որից՝ ք.Երևանում
Հասարակական վայրում	156	84	148	95
Հարբած վիճակում	700	194	583	176
Նախկինում դատված անձանց կողմից	1823	836	2063	960
Անչափահասների կողմից կամ մասնակցությամբ	553	286	557	218
Հրազենի գործադրմամբ	118	52	95	47
Խմբում	560	200	961	445

Հանցագործություն կատարած անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ըստ տարիքային խմբերի, 2003-2004թթ.

(մարդ)

		Հայտնաբերված հանցագործների թվաքանակը ընդամենը		Նրանցից՝ ըստ տարիքային խմբերի				
				14 - 15	16 - 17	18 - 24	25 - 29	30 և բարձր
Ընդամենը	2003	6647	512	80	281	1558	1070	3658
	2004	6844	582	125	258	1485	1183	3793
Նրանցից՝ ք.երևանում	2003	2422	218	33	111	580	395	1303
	2004	2697	239	47	102	525	499	1524

Հանցագործություն կատարած անձանց թվաքանակն ըստ պատասխանատվության ենթարկվելու, հանցագործության կատարման պահին ունեցած վիճակի և նախկինում դատված եղած հանգամանքի, 2003-2004թթ.

(մարդ)

		Ենթարկվել են պատասխանատվության	Հանցագործությունը կատարել են		Նախկինում դատվածներ ընդամենը	
			հարբած վիճակում	թմրանյութի ազդեցության տակ	ընդամենը	նրանցից՝ անչափահաս
Ընդամենը	2003	4415	628	48	1185	44
	2004	4499	566	46	1184	26
Նրանցից՝ ք.երևանում	2003	1596	169	13	452	20
	2004	1730	171	21	490	14

ՀՀ ոստիկանության կողմից հետախուզված և հայտնաբերված հանցագործների և անհայտ կորածների թվաքանակը, 2003-2004թթ.

(մարդ)

		Հետախուզվել են		Հայտնաբերվել են	
		հանցագործներ	անհայտ կորածներ	հանցագործներ	անհայտ կորածներ
Ընդամենը	2003	12912	304	1393	159
	2004	14552	308	1780	159
Նրանցից՝ ք.երևանում	2003	5753	117	601	57
	2004	6412	136	792	72

Հանցագործության հետևանքով զոհվածների թվաքանակը, 2003-2004թթ.

(մարդ)

		Զոհվածների թվաքանակը	այդ թվում՝ ըստ պատճառների			
			սպանության	մարմնական վնասվածքի	ճանապարհա-տրանսպորտային պատահարների	այլ
Ընդամենը	2003	298	85	14	175	24
	2004	304	83	15	172	34
Նրանցից՝ ք.երևանում	2003	120	36	8	64	12
	2004	113	36	10	61	6

Մաքսային իրավախախտումներ: Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր մաքսային պետական կոմիտեի ամփոփ տեղեկատվության, 2004թ. հունվար-դեկտեմբերին համակարգում մուտքագրվել է մաքսային օրենսդրության խախտման վերաբերյալ 40 նյութ: Մուտքագրված բոլոր նյութերն ուղարկվել են այլ մարմիններ նախաքննության: Հետաքննվող գործերով առնչվել է 40 մարդ:

Մաքսային իրավախախտումների ցուցանիշներն ըստ եռամսյակների

	2004թ.			
	I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ
Մուտքագրված նյութերի քանակը, միավոր	8	12	9	11
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	8	12	9	11

Մաքսային իրավախախտումների համեմատական ցուցանիշները

	2004թ. հունվար-դեկտեմբեր			
	ընդամենը	աճը կամ նվազումը 2001թ. հունվար-դեկտեմբերի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %	աճը կամ նվազումը 2002թ. հունվար-դեկտեմբերի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %	աճը կամ նվազումը 2003թ. հունվար-դեկտեմբերի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %
Սուտքագրված նյութերի քանակը, միավոր	40	25.0	- 9.0	5.3
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	40	25.0	- 9.0	- 4.8

Հարկային իրավախախտումներ: Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր հարկային պետական ծառայության ամփոփ տեղեկատվության, 2004թ. հունվար-դեկտեմբերին համակարգում մուտքագրվել է 494 նյութ՝ կապված հարկային օրենսդրության խախտումների հետ և 2003թ. մնացորդի հետ կազմել 544 նյութ: Այդ նյութերն ունեցել են հետևյալ շարժը. 381-ն ուղարկվել է այլ մարմիններ նախաքննության, 67-ի վերաբերյալ մերժվել է քրեական գործի հարուցումը, 24-ի նկատմամբ հարուցվել է քրեական գործ, նյութերի մնացորդը 2004թ. վերջում կազմել է 72: Սուտքագրված գործերով առնչվել է 611 մարդ, հետաքննությունների ընթացքում վերականգնվել է 174.5 մլն. դրամ:

Հարկային իրավախախտումների ցուցանիշներն ըստ եռամսյակների

	2004թ.			
	I եռամսյակ	II եռամսյակ	III եռամսյակ	IV եռամսյակ
Սուտքագրված նյութերի քանակը, միավոր	180	111	94	159
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	196	151	79	185
Հետաքննության ընթացքում վերականգնված գումարը, մլն. դրամ	41.4	30.0	34.2	68.9

Հարկային իրավախախտումների ցուցանիշները

	2004թ. հունվար-դեկտեմբեր			
	ընդամենը	աճը կամ նվազումը 2001թ. հունվար-դեկտեմբերի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %	աճը կամ նվազումը 2002թ. հունվար-դեկտեմբերի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %	աճը կամ նվազումը 2003թ. հունվար-դեկտեմբերի համեմատ (նվազումը «-» նշանով), %
Նյութերի ընդհանուր քանակը, միավոր	544	3.2 անգամ	58.1	35.7
Գործերով առնչվող անձանց թվաքանակը, մարդ	611	3.3 անգամ	74.6	45.8
Հետաքննության ընթացքում վերականգնված գումարը, մլն. դրամ	174.5	2.3 անգամ	2.3 անգամ	3.6

Հարկային իրավախախտման գործերով առնչվող անձանց թվաքանակի տոկոսային բաշխվածությունն ըստ հանցատեսակների

	2004թ. հունվար-դեկտեմբերին գործերով առնչվող անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ընդհանուրի նկատմամբ, %
Գանձվող հարկերը, տուրքերը կամ այլ պարտադիր վճարումները վճարելուց խուսափելը	41.9
Ապօրինի ձեռնարկատիրությունը	20.0
Կեղծ ձեռնարկատիրությունը	13.8
Կեղծ զինի, կեղծ օղի կամ ալկոհոլային կեղծ այլ խմիչք պատրաստելը և իրացնելը	4.1
Քաղաքացու կողմից հարկ վճարելուց խուսափելը	3.9
Ակցիզային դրոշմանիշներ կեղծելը կամ իրացնելը	3.1
Ակցիզային դրոշմանիշներ օտարելը կամ ապօրինի ձեռք բերված ակցիզային դրոշմանիշներով ապրանքներ դրոշմավորելը	3.1

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

	2004թ. հունվար-դեկտեմբերին գործերով առնչվող անձանց թվաքանակի բաշխվածությունն ընդհանուրի նկատմամբ, %
Ակցիզային դրոշմանիշներով դրոշմավորման ենթակա չդրոշմավորված կամ չվերադրոշմավորված ապրանքներ իրացնելը	2.1
Կանխամտածված սնանկությունը	1.6
Իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը	1.3
Արգելանքի տակ գտնվող կամ բռնագրավման ենթակա գույքի նկատմամբ ապօրինի գործողությունները	0.5
Ակցիզային դրոշմանիշներով դրոշմավորման կանոնները խախտելը	0.3
Կեղծ սնանկությունը	0.2
Այլ հանցագործություններ	4.1
Ընդամենը	100

Բնապահպանության իրավախախտումներ: 2004թ. ՀՀ բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի բնապահպանության պետական և տարածքային տեսչությունների կողմից ստուգվել է 1656 օբյեկտ՝ 2003թ. 1357-ի դիմաց: Հայտնաբերվել է բնապահպանության օրենսդրության խախտումների 1067 դեպք, որի 4.9%-ը բաժին է ընկել ընդերքի, 26.8%-ը՝ ջրային պաշարների, 21.9%-ը՝ մթնոլորտային օդի, 8.4%-ը՝ հողային պաշարների, 25.0%-ը՝ բուսական և 13.0%-ը՝ կենդանական աշխարհի պահպանության իրավախախտումներին: 2003թ. համեմատ հայտնաբերված իրավախախտումների քանակը նվազել է 205-ով կամ 23.8%-ով: Բնապահպանության օրենսդրության հայտնաբերված իրավախախտումներից 666-ը կամ 62.4%-ը (2003թ.՝ 564 կամ 65.4%) վերացվել է ստուգումների ժամանակ սահմանված ժամկետներում:

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների քանակական բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների

(միավոր)

	Խախտումների քանակը	Խախտումների քանակը, 100000 բնակչի հաշվով
Ընդերքի	հայտնաբերվել են	52
	վերացվել են	2
Ջրային պաշարների	հայտնաբերվել են	286
	վերացվել են	146
Օդային ավազանի	հայտնաբերվել են	234
	վերացվել են	92
Հողային պաշարների	հայտնաբերվել են	89
	վերացվել են	79
Բուսական աշխարհի	հայտնաբերվել են	267
	վերացվել են	234
Կենդանական աշխարհի	հայտնաբերվել են	139
	վերացվել են	113
Ընդամենը	հայտնաբերվել են	1067
	վերացվել են	666

Վարչական տույժի է ենթարկվել 715 անձ: Սահմանվել է 55.2 մլն. դրամի տուգանք, որի 12.0%-ը՝ ընդերքի, 27.6%-ը՝ ջրային պաշարների, 26.3%-ը՝ մթնոլորտային օդի, 4.2%-ը՝ հողային պաշարների, 22.3%-ը՝ բուսական և 7.6%-ը՝ կենդանական աշխարհի պահպանության օրենսդրության խախտումներով պայմանավորված տուգանքներն են:

Վարչական տույժերի բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների

	Վարչական տույժի ենթարկվածների թվաքանակը, մարդ	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով, հազ. դրամ
Ընդերքի	51	6600.0	129.4
Ջրային պաշարների	132	15250.0	115.5

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

	Վարչական տույժի ենթարկվածների թվաքանակը, մարդ	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով, հազ. դրամ
Օդային ավազանի	150	14500.0	96.7
Հողային պաշարների	47	2330.0	49.6
Բուսական աշխարհի	234.0	12335.0	52.7
Կենդանական աշխարհի	101	4190.0	41.5
Ընդամենը	715	55205.0	77.2

Կազմվել է վնասի հատուցման 227 արձանագրություն՝ 2003թ. 423-ի դիմաց: Վնասի հատուցման գումարը կազմել է 239.9 մլն. դրամ (2003թ.՝ 22.6 մլն. դրամ), որի 40.8%-ը՝ ջրային պաշարների, 0.2%-ը՝ մթնոլորտային օդի, 0.1%-ը՝ հողային պաշարների, 18.0%-ը՝ բուսական և 40.9%-ը՝ կենդանական աշխարհին հասցված վնասի հատուցման համար սահմանված գումարն է:

Վնասի հատուցման արձանագրությունների բաշխվածությունն ըստ բնապահպանության ուղղությունների

	Վնասի հատուցման արձանագրությունների քանակը, միավոր	Վնասի հատուցման գումարն ըստ արձանագրությունների, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման գումարը մեկ արձանագրության հաշվով, հազ. դրամ
Ընդերքի	-	-	-
Ջրային պաշարների	61	97971.6	1606.1
Օդային ավազանի	5	362.4	72.5
Հողային պաշարների	18	295.1	16.4
Բուսական աշխարհի	95	43156.8	454.3
Կենդանական աշխարհի	48	98137.8	2044.5
Ընդամենը	227	239923.7	1056.9

2004թ. բնապահպանության օրենսդրության խախտումների առնչությամբ դատաքննչական մարմիններին հանձնվել է 218 նյութ՝ 2003թ. 96-ի դիմաց:

2004թ. բնապահպանության օրենսդրության խախտումների հետևանքով տարբեր ժամկետներով դադարեցվել է 17 կազմակերպությունների գործունեությունը:

2004թ. բնապահպանության օրենսդրության խախտումների հետևանքով առգրավվել են ձկնագողության 121, որսագողության 23 պարագաներ, 4406 կգ ձուկ և 46.0 խոր. մ փայտանյութ:

Բնապահպանական (էկոլոգիական) եզրակացության և էկոփորձաքննության են ներկայացվել սահմանային թույլատրելի արտանետումների և արտահոսքերի սահմանման 161, գործունեության թույլտվության 47 և էկոփորձաքննության 102 նյութեր (բոլորն էլ հաստատվել են):

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների ցուցանիշներն ըստ տեսչությունների

	Ստուգված օբյեկտների քանակը, միավոր	Հայտնաբերված խախտումների քանակը, միավոր	Վերացված խախտումների քանակը, միավոր	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ	Վարչական տույժի ենթարկվածների թվաքանակը, մարդ	Վնասի հատուցման գումարն ըստ արձանագրությունների, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման արձանագրությունների քանակը, միավոր
ք. Երևան	440	125	37	9490.0	98	3600.3	7
Արագածոտն	66	77	34	4320.0	41	1700.3	4
Արարատ	166	33	18	2870.0	29	-	-
Արմավիր	154	92	55	3320.0	37	7115.7	9
Գեղարքունիք	74	34	17	2300.0	29	768.3	17
Լոռի	53	100	69	5490.0	86	5226.2	10
Կոտայք	135	56	45	4050.0	52	341.0	4
Շիրակ	121	73	59	1820.0	24	22.0	4
Սյունիք	45	48	14	3685.0	41	26103.6	5
Վայոց ձոր	49	61	35	1140.0	16	1213.0	45

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

	Ստուգված օբյեկտների քանակը, միավոր	Հայտնաբերված խախտումների քանակը, միավոր	Վերացված խախտումների քանակը, միավոր	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը, հազ. դրամ	Վարչական տույժի ենթարկվածների քվա-քանակը, մարդ	Վնասի հատուցման գումարն ըստ արձանագրությունների, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման արձանագրությունների քանակը, միավոր
Տավուշ	81	156	137	6060.0	102	3802.6	78
Բնապահպանության պետական տեսչություն	272	212	146	10660.0	160	190030.7	44
Ընդամենը ՀՀ	1656	1067	666	55205.0	715	239923.7	227

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումների տեսակարար ցուցանիշներն ըստ տեսչությունների

	Հայտնաբերված խախտումների քանակը 100000 բնակչի հաշվով, միավոր	Վերացված խախտումների քանակը 100000 բնակչի հաշվով, միավոր	Վարչական տույժի համար սահմանված գումարը վարչական տույժի ենթարկված մեկ անձի հաշվով, հազ. դրամ	Վնասի հատուցման գումարը մեկ արձանագրության հաշվով, հազ. դրամ
ք.Երևան	11.3	3.4	96.8	514.3
Արագածոտն	55.4	24.5	105.4	425.1
Արարատ	12.1	6.6	99.0	-
Արմավիր	33.1	19.8	89.7	790.6
Գեղարքունիք	14.2	7.1	79.3	45.2
Լոռի	35.2	24.3	63.8	522.6
Կոտայք	20.5	16.4	77.9	85.3
Շիրակ	25.9	20.9	75.8	5.5
Սյունիք	31.4	9.2	89.9	5220.7
Վայոց ձոր	109.3	62.7	71.3	27.0
Տավուշ	116.2	102.0	59.4	48.8
Բնապահպանության պետական տեսչություն	6.6	4.5	66.6	4318.9
Ընդամենը ՀՀ	33.2	20.7	77.2	1056.9

Բնապահպանության օրենսդրության խախտումներն ըստ տարիների

		1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ստուգված օբյեկտների քանակը, ընդամենը		2214	1821	1692	1563	1357	1656
Բնապահպանության օրենսդրության խախտումներ	հայտնաբերվել են	1920	1269	1387	1148	862	1067
	վերացվել են	572	380	463	406	564	666
Վարչական տույժերն ըստ բնապահպանության օրենսդրության խախտումների	մարդ	714	890	1051	861	433	715
	գումարը, հազ. դրամ	4734.5	5390.9	2091.5	1762.5	32955.4	55205.0
Կազմվել են վնասի հատուցման արձանագրություններ	քանակը, միավոր	167	182	354	310	423	227
	գումարը, մլն. դրամ	231.6	1767.3	181.5	33.7	22.6	239.9
Հանձնվել են նյութեր դատաքննչական մարմիններին		45	94	166	59	96	218
Կազմակերպության գործունեության դադարեցում, միավոր		28	-	113	28	30	17
Առգրավվել է	ձկնագողության պարագաներ, միավոր	215	86	102	22	16	121
	որսագողության պարագաներ, միավոր	8	10	30	10	7	23
	ձուկ, հատ	38077	23465	47276	6017	1186 կգ	4406 կգ
	փայտանյութ, խոր.մ	956.0	3235.0	535.0	173.5	42.5	46.0